

Māte solīja latviešu skolu

Nomesti, nometināti nometnes bēgļu mudžeklī, Neištātē pie Lībekas, pie Baltijas jūras, mātes, bērni, invalīdi.

Vācu skolā tūliņ sapratu un pacēlu roku: "Wer von euch ist Flüchtling?" Zināju arī, ka esmu dīpītis. Care, caritas un Unrras bērns. Bet no Latvijas, no Sēlpils, no Jēkabpils apriņķa.

Māte solīja latviešu skolu mums piecām Bajāru meitām un brālim Pēterim. Brālis Gunārs pazuda Latvijā.

"Dace, mazā,..." skolā gāja, mežā, Augustdorfā. Skola, baračiņa, baravika, sargā mūsu galvas, sargā mūsu mēles latviešu valodā.

Direktors, Dreimaņu Ansis, šķiet kā nupat no Pēterburgas nācis, (patiešām!) no Cimzes semināra (nē, no Kuldfīgas). Līdzīgs Rainim bārdiņas un plikās galvas dēļ. Varbūt arī brāļiem Kaudzītēm, bet kuram? Ceļā uz skolu poļu zosis nejauki knābā stilbus. Latviešu valodu māca Meilandes kundze. Tingurs ir stingrs, par sodu liek izstieptām rokām 50 reizes ceļus locīt. Man klasē ļoti patīk Runka Andrejs (viņš izceļoja uz Ameriku).

Ziemas starpbrīžos visa skola spiežas ap krāsniņu lielajā zālē. Cik mēs bijām? Skolas pūrā bija ap simt grāmatu.

Skolai ir savas zvaigznes: "Garaiss", sarkaniem matiņiem, trīs brāļi Dūkupi, kas no internāta kājām uz Āfriku bēga. Ģimnazistes, Māra ar melnu, biezu bizi, Rūta, mīļīgu smaīdu.

Lielajā nometnes šķūnī skatāmies kovbojfilmas angļu valodā par 50 feniņiem.

Latviešu valodā jāiekļauj Ģenitīvs: kā nav? Māju nav.

Skolas eglīte, Jāņi, 18. novembris. Koris, deklamācijas, tejtāters.

Blaumaņa lugas, Skalbes "Ziemeļmeita" un Jaunsudrabiņa „Piemini Latviju“. Tā ir mūsu maize.

1957. gadā mūs un skolu ar visiem galdiem un soliņiem, ar vecākiem un skolotājiem, ar centrālo un dāmu komiteju aizveda uz Minsteri, sarkanu ķieģeļu kazar-mās, trešajā blokā, ceturtajā stāvā. Vienā galā sīkie – pamatskola, otrajā mēs, ģimnazisti. Tur pazaudēju bērnības draudzeni Benitu.

Literāro pulciņu dibinājām ar Rudzīškundzi, bet tejtāteri spēlējām ar Trauciņkundzi. Nāca slaveni ciemiņi: Jānis Jaunsudrabiņš, Zenta Mauriņa un citi. Tik tuvi, ka varēja ar pirkstu piedurties.

Pirmo reizi ballē, Jāņu vai izlaiduma, trakoja *rock'n roll*. Direktors uz soliņa pie sienas piespiedās, bet neteica neko, jo

Liepiņu Raimonds "Circenīti" arī tautiski dancināja.

Dreimanis mums gravitāciju mācīja, ar bumbiņu un diegu, kas grīstē sagriezās. "Tas tik tāda vācu Ersatz", viņš bārdā norūca. Nabaga skola? Nabaga skola? Latviešu skola. Krājiet gara bagātības... latviski un latviskās. (Bet mēs mācējām arī špikot.) Piecus gadus latīņu valodu Rinkusiņa pacietīgi mācīja... būtu zinājusi...vēlāk Francijā ļoti nodereja!

Jāņi, 18. novembris, skolas eglīte. Skola raibinājās ar "pārbēdzējiem" no vācu skolām, ar jauniem ienācējiem no "svešām zemēm", pat no Amerikas. Tos mēs ātri pārmācījām. Latviskojām. Apzinīgi, nevainīgi.

Neapzinīgi, pasauli neredzot, latviešu skolā dzīvojot. Dzīvi latviešu skolā skolojot. Apmulsuši ārpus tās. Kad Tingurs (kungs) ģeogrāfiju mums vācu valodā sāka pasniegt, izsaukta neatbildēju. Visu gadu, kā ūdeni mutē ieņē-muse. Dabūju trīs ar mīnusu. Varbūt, ka biju pelnījuse?

Pavisam kopā latviešu skolā mācījies deviņus gadus. Mans izlaidums ir numur sešpadsmit.

Velta Skujiņa-Bajāre

